

OBSAH

Internetové stránky OSN	xii
Seznam zkratk	xiv
Předmluva	xvi

ČÁST I.

KAPITOLA 1: SPOJENÉ NÁRODY: ORGANIZACE

KAPITOLA 1: SPOJENÉ NÁRODY: ORGANIZACE	1
Charta OSN	3
Cíle a zásady	4
Členství	5
Oficiální jazyky	5
Organizační struktura	5
Valné shromáždění	5
Rada bezpečnosti	8
Ekonomická a sociální rada	9
Poručenská rada	11
Mezinárodní soudní dvůr	12
Sekretariát OSN	13
Generální tajemník	13
Rozpočet Organizace spojených národů	17
Systém Organizace spojených národů	18
Sekretariát OSN	19
Úřad pro vnitřní dohled (OIOS)	19
Úřad pro právní otázky (OLA)	22
Odbor pro politické otázky (DPA)	23
Odbor pro otázky odzbrojení (DDA)	23
Odbor pro mírové operace (DPKO)	24
Úřad pro koordinaci humanitární činnosti (OCHA)	25
Odbor pro ekonomické a sociální otázky (DESA)	25
Odbor pro záležitosti Valného shromáždění a konferenční služby (DGACM)	26
Odbor poskytování informací veřejnosti (DPI)	26
Odbor pro řízení (DM)	27
Bezpečnostní odbor OSN	28
Úřad vysokého zástupce pro nejméně rozvinuté, vnitrozemské a malé ostrovní státy (OHRLLS)	28
Regionální komise	29
Ekonomická komise pro Afriku (ECA)	29
Ekonomická komise pro Evropu (ECE)	30
Ekonomická komise pro Latinskou Ameriku a Karibik (ECLAC)	30
Ekonomická a sociální komise pro Asii a Tichomoří (ESCAP)	31
Ekonomická a sociální komise pro západní Asii (ESCWA)	31
Mezinárodní tribunály	31
Mezinárodní trestní tribunál pro bývalou Jugoslávii (ICTY)	31

Mezinárodní trestní tribunál pro Rwandu (ICTR)	32
Programy a další orgány OSN	32
Konference OSN o obchodu a rozvoji (UNCTAD)	32
Mezinárodní obchodní centrum (ITC)	33
Úřad OSN pro drogy a kriminalitu (UNODC)	34
Program OSN pro životní prostředí (UNEP)	34
Rozvojový program OSN (UNDP)	35
Rozvojový fond OSN pro ženy (UNIFEM)	35
Program dobrovolníků OSN (UNV)	36
Populační fond OSN (UNFPA)	37
Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR)	37
Dětský fond OSN (UNICEF)	38
Světový potravinový program OSN (WFP)	39
Úřad OSN pro palestinské uprchlíky na Blízkém východě (UNRWA)	39
Úřad vysokého komisaře pro lidská práva (OHCHR)	40
Program OSN pro lidská sídla (UN-HABITAT)	41
Úřad OSN pro servisní zabezpečení projektů (UNOPS)	42
Univerzita OSN (UNU)	42
Mezinárodní výzkumný a vzdělávací institut pro problematiku postavení žen (INSTRAW)	43
Výzkumný institut OSN pro otázky meziregionálního zločinu a trestní spravedlnosti (UNICRI)	43
Institut OSN pro vzdělávání a výzkum (UNITAR)	44
Výzkumný ústav OSN pro sociální rozvoj (UNRISD)	44
Výzkumný institut OSN pro otázky odzbrojení (UNIDIR)	45
Specializované agentury a další organizace	45
Mezinárodní organizace práce (ILO)	45
Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO)	46
Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu (UNESCO)	46
Světová zdravotnická organizace (WHO)	47
Mezinárodní měnový fond (IMF)	48
Skupina Světové banky	49
Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj (IBRD)	49
Mezinárodní asociace pro rozvoj (IDA)	49
Mezinárodní finanční korporace (IFC)	50
Multilaterální agentura pro investiční záruky (MIGA)	50
Mezinárodní centrum pro řešení investičních sporů (ICSID)	51
Mezinárodní organizace pro civilní letectví (ICAO)	51
Mezinárodní námořní organizace (IMO)	51
Mezinárodní telekomunikační unie (ITU)	52
Světová poštovní unie (UPU)	53
Světová meteorologická organizace (WMO)	53
Světová organizace duševního vlastnictví (WIPO)	54
Mezinárodní fond pro zemědělský rozvoj (IFAD)	54
Organizace OSN pro průmyslový rozvoj (UNIDO)	55

Mezinárodní agentura pro atomovou energii (IAEA)	56
Přípravná komise pro Organizaci smlouvy o všeobecném zákazu jaderných zkoušek (CTBTO)	56
Organizace pro zákaz chemických zbraní (OPCW)	57
Světová turistická organizace (WTO) (OMT)	57
Světová obchodní organizace (WTO)	58

ČÁST II.

KAPITOLA 2: MEZINÁRODNÍ MÍR A BEZPEČNOST	59
Rada bezpečnosti	62
Valné shromáždění	62
Prevence konfliktů	63
Obnova míru	65
Udržování míru	65
Donucovací opatření	69
Sankce	69
Schvalování vojenského zásahu	70
Budování míru	70
Pomoc při zajišťování voleb	71
Budování míru prostřednictvím podpory rozvoje	73
Mírové úsilí OSN	73
Afrika	73
Jižní Afrika	73
Střední Afrika	74
Západní Afrika	81
Etiopie – Eritrea	87
Amerika	88
Asie a Tichomoří	90
Blízký východ	90
Afghánistán	94
Irák	98
Indie a Pákistán	102
Tádžikistán	103
Kambodža	103
Bougainville/ Papua-Nová Guinea	103
Evropa	104
Kypr	104
Gruzie	105
Balkán	105
Odzbrojení	108
Mechanismus odzbrojení	108
Zbraně hromadného ničení	110
Jaderné zbraně	110
Odstranění hrozby chemických a biologických zbraní	113

Konvenční zbraně, budování důvěry a transparentnost	113
Mírové využití vesmírného prostoru	117
Právní nástroje	117
Úřad pro otázky vesmíru.	119
Nejnovější vývoj	119
KAPITOLA 3: EKONOMICKÝ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ	121
Koordinace rozvojové činnosti	123
Ekonomický rozvoj	125
Oficiální rozvojová pomoc	126
Podpora rozvoje ve světě	127
Půjčky ve prospěch rozvoje	128
Půjčky ve prospěch stability	130
Investice a rozvoj	131
Obchod a rozvoj	132
Zemědělský rozvoj	135
Průmyslový rozvoj	136
Práce	137
Mezinárodní letecká přeprava.	138
Mezinárodní lodní doprava.	139
Telekomunikace	140
Mezinárodní poštovní služba	140
Duševní vlastnictví	142
Globální statistiky	143
Veřejná správa.	143
Věda a technologie pro rozvoj	143
Sociální rozvoj	144
Zmírňování chudoby.	146
Boj proti hladu	148
Zdraví	150
Lidská sídla.	155
Výchova a vzdělávání.	156
Výzkum a odborné vzdělávání	157
Obyvatelstvo a rozvoj	158
Podpora postavení žen	160
Podpora práv dítěte	161
Sociální integrace	163
Rodina	163
Mládež	164
Starší lidé	164
Problematika původního obyvatelstva.	165
Lidé s postižením.	166
Kriminalita, drogy a terorismus	166
Boj proti drogám	166
Prevence kriminality	168

Věda, kultura a komunikace	169
Věda	169
Kulturní rozvoj	169
Komunikace a informace	170
Udržitelný rozvoj	170
Agenda 21	172
Světový summit o trvale udržitelném rozvoji	173
Financování udržitelného rozvoje	173
Ochrana životního prostředí	174
Klimatické změny a globální oteplování	175
Řídnutí ozonové vrstvy	176
Malé ostrovní státy	177
Trvale udržitelná správa lesů	177
Rozšiřování pouští	177
Biologická rozmanitost, znečišťování a nadměrný rybolov	178
Ochrana životního prostředí moří	179
Počasí, podnebí a voda	180
Přírodní zdroje a energie	181
Jaderná bezpečnost	183
KAPITOLA 4: LIDSKÁ PRÁVA	185
Nástroje na ochranu lidských práv	187
Mezinárodní listina lidských práv	188
Ekonomická, sociální a kulturní práva	188
Občanská a politická práva	188
Další úmluvy	190
Další normy	192
Instituce na ochranu lidských práv	192
Komise pro lidská práva	192
Vysoký komisař OSN pro lidská práva	194
Podpora a ochrana lidských práv	196
Právo na rozvoj	198
Práva pracujících	198
Boj proti diskriminaci	199
Apartheid	199
Rasismus	200
Práva žen	201
Práva dětí	202
Práva menšin	203
Původní obyvatelstvo	203
Osoby s postižením	204
Migrující pracovníci	205
Výkon spravedlnosti	206
Budoucí priority	206

KAPITOLA 5: HUMANITÁRNÍ ČINNOST	207
Koordinace humanitární pomoci210
Poskytování pomoci a ochrany211
Mezinárodní ochrana a podpora uprchlíků216
Palestínští uprchlíci219
KAPITOLA 6: MEZINÁRODNÍ PRÁVO	221
Soudní urovnávání sporů223
Rozvoj a kodifikace mezinárodního práva.225
Mezinárodní obchodní právo.226
Právo v oblasti životního prostředí227
Mořské právo229
Dopady Úmluvy OSN o mořském právu229
Orgány ustanovené úmluvou230
Jednání členských zemí231
Mezinárodní humanitární právo.231
Mezinárodní tribunály232
Mezinárodní terorismus233
Další právní otázky234
KAPITOLA 7: DEKOLONIZACE	237
Mezinárodní poručenská soustava.239
Nesamosprávná území.240
Deklarace o poskytnutí nezávislosti koloniálním zemím a národům240
Namibie.242
Východní Timor243
Západní Sahara245
ČÁST III.	
PŘÍLOHY	249
Členské státy OSN251
Růst počtu členských států OSN v letech 1945-2003259
Mírové operace (skončené a probíhající).262
Dekolonizace268
Svěřenecká a nesamosprávná území, která dosáhla samostatnosti od přijetí Deklarace o udělení nezávislosti koloniálním zemím a národům v roce 1960.268
Závislá území, která byla integrována či přidružena k nezávislým státům od přijetí Deklarace o udělení nezávislosti koloniálním zemím a národům z roku 1960.270
Poručenská území, která dosáhla sebeurčení271
Rozpočet OSN273
Významná období a dny vyhlašované OSN275
Informační centra OSN277
Související literatura292

SEZNAM INFORÁMEČKŮ

KAPITOLA 1

Dodatky k Chartě OSN	4
Předchozí generální tajemníci OSN	14
OSN katalyzátorem změn	16

KAPITOLA 2

Otázka intervence	64
Kdo velí mírovým operacím?	66
Mírové operace OSN*	67
Politické mise a mise pro budování míru OSN*	71
Dočasná správa OSN	72
Afrika je prioritní oblastí zájmů OSN	75
Multilaterální odzbrojovací dohody a dohody o kontrole zbrojení	109
Dvoustranné dohody	111
Boj proti nášlapným minám	115
Konference UNISPACE	118

KAPITOLA 3

Globalizace pro všechny	124
Konkurenční výhody OSN	125
Mezinárodní konference o financování rozvoje	127
Afrika – priorita OSN	129
Přímé zahraniční investice a rozvoj	132
Podpora rovných příležitostí v obchodu	134
Významné světové konference od roku 1990	144
Světový summit o sociálním rozvoji	145
Rozvojové cíle tisíciletí	147
Svět bez dětské obrny	151
Boj OSN proti HIV/AIDS	152
Malárie, SARS a tuberkulóza	154
Světová konference o problematice žen	161
Mimořádné zasedání o problematice dětí	162
Summity o trvale udržitelném rozvoji	171
Potřeba změny lidského chování	172

KAPITOLA 4

Definice všeobecných práv	189
Zvláštní zpravodajové a pracovní skupiny	193
Světová konference o lidských právech	195
Program technické spolupráce	197

KAPITOLA 5

Reakce na mimořádné situace	210
Koordinace humanitární pomoci	212

Ochrana dětí ve válce.....	213
Děti ve válce – právní normy a standardy.....	214
Ochrana zaměstnanců OSN a humanitárních pracovníků.....	215
Uprchlíci ve vlastní zemi.....	217
Lidé na útěku.....	218

KAPITOLA 6

Mezinárodní trestní soud.....	233
-------------------------------	-----

KAPITOLA 7

Území, na něž se nadále vztahuje Deklarace o poskytnutí nezávislosti koloniálním zemím a národům (situace v roce 2003).....	241
---	-----